

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ
НА ЕКОНОМІЧНІ ОБ'ЄКТИ АПК: МЕТОДИ І МОДЕЛІEXPLORATION OF THE INFLUENCE OF COMPETITIVE ADVANTAGES
ON THE ECONOMIC OBJECTS OF THE AIC: METHODS AND MODELS

У статті представлені методи і моделі дослідження впливу конкурентних переваг на економічні об'єкти АПК на основі аналізу наукових джерел. У результаті дослідження визначено, що найбільш пристосована група апріорних методів із використанням показників ефективності системи управління і складанням матричної моделі оцінки рівня конкурентоспроможності

Ключові слова: конкурентні переваги, інтегральний рівень конкурентоспроможності, регіон, індекс конкурентоспроможності стратегії, матрична модель

В статье представлены методы и модели исследования влияния конкурентных преимуществ на экономические объекты АПК на основе анализа научных источников. В результате исследования установлено, что наиболее приспособлена группа апріорных методов с использованием показате-

лей эффективности системы управления и составлением матричной модели оценки уровня конкурентоспособности

Ключевые слова: конкурентные преимущества, интегральный уровень конкурентоспособности, регион, индекс конкурентоспособности стратегии, матричная модель

The article presents methods and models for studying the influence of competitive advantages on the economic objects of the AIC on the basis of analysis of scientific sources. As a result of the research, it was found that the most appropriate group of a priori methods using the performance indicators of the management system and compiling a matrix model for assessing the level of competitiveness

Key words: competitive advantages, integral level of competitiveness, region, competitiveness index of strategy, matrix model

УДК: 332.1.009.12

Нечипоренко В.В.

к.с.-г.н., доцент,
Сумський національний аграрний
університет

Постановка проблеми. В умовах конкуренції ринкову позицію економічних об'єктів АПК визначають наявні в них конкурентні переваги, вони і стають визначальним чинником комерційного успіху. Саме дія конкурентних переваг повинна бути спрямована на забезпечення стійких конкурентних позицій на ринку, пристосування до умов зовнішнього середовища, пошуку способів протидії конкурентам, що обумовлює необхідність вирішення проблем, пов'язаних із підвищенням конкурентоспроможності економічних об'єктів АПК.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження конкурентних переваг знайшли відображення в роботах таких вітчизняних і зарубіжних учених, як: Л. Антонок, В. Базилевич, П. Бельський, П. Бубенко, В. Василенко, В. Геєць, М. Долішній, С. Дорогунцов, Т. Заяць, Б. Кваснюк, Л. Ковальська, О. Комеліна, Н. Мікула, В. Мунтян, В. Н. Онищенко, Огнівцев С.Б, Пархоменко, В. Підвисоцький, В. Пила, Л. Птащенко, Л. Семів, Сптіць С.О., Ф. Фатхутдінов, Л. Яковенко й інші. Разом з тим окремі теоретичні та прикладні питання з дослідження впливу конкурентних переваг на економічні об'єкти АПК через їх багатогранність і складність потребують нових підходів до дослідження і науково-методичного обґрунтування.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження та аналіз наукових надбань з даної тематики, а також адаптація існуючих методів і моделей дослідження впливу конкурентних переваг на економічні об'єкти АПК.

Виклад основного матеріалу. Серед науковців існує тенденція щодо формування проблематики конкурентних переваг та введення їх у поняття

конкурентоспроможності. Так М. Гельвановський та інші вважають, що конкурентоспроможність – це «володіння властивостями, що створюють конкурентні переваги для господарюючого суб'єкта задля отримання перемоги в економічному змаганні. Ці властивості можуть відноситися до різних за своєю природою об'єктів: видів продукції, підприємств, організацій, що здійснюють комерційну діяльність (мікрорівень), їх груп, що утворюють галузеві або конгломератні об'єднання (мезорівень), нарешті, до окремих країн (макрорівень)» [3, с. 71].

Іванов Ю.Б. вважає, що конкурентні переваги – це ті чинники, які забезпечують переваги аналізованого об'єкта (суб'єкта) перед конкурентами або будуть забезпечувати в майбутньому при реалізації запланованих заходів [4, с. 10].

Конкурентні переваги можуть мати різний рівень ієрархії й належати до товару, підприємства, галузі, економіки в цілому, ґрунтуватися на цінових і нецінових факторах, бути довгостроковими, середньостроковими й короткостроковими, стійкими й нестабільними, унікальними й імітованими і т.д.

Методи дослідження передбачають використання дієвих форм математично-статистичного аналізу для якісної оцінки конкурентоспроможності регіональних систем. Результативними, на наш погляд, є такі методи: метод інтегральних показників, метод порівняння, методи побудови та аналізу рядів динаміки та трендів, методи групування, методи стандартизації показників, графічні методи тощо.

Для дослідження впливу конкурентних переваг на економічні об'єкти АПК можна запропонувати методи, що класифікував К.Г. Бородін.

Перша класифікація – зарубіжна (Бакли П., Кристофер Л. та Прескотт К.): засоби результатів діяльності (прибутковість, рентабельність, частка ринку, показник порівняльної переваги RCA (Revealed Comparative Advantage)), конкурентного потенціалу (доступність до дешевих сировинних ресурсів, технологій, відносно низькі ціни і висока продуктивність), конкурентного процесу (якісні показники оцінки процесу управління, переведення конкурентного потенціалу в конкурентні досягнення у сфері міжнародного бізнесу та маркетингу).

Друга класифікація методів – загальноекономічна. Вона складається з апіорного (кількісного) методу (оцінка майбутнього потенціалу) і апостеріорного (статистичного) методу (оцінка поточного (минулого) стану) за фактичними даним (галузевий експорт та імпорт (обсяги, темпи росту)).

Апіорний метод сприяє отриманню прогнозованої інформації про конкурентні переваги. У його рамках здійснюється поділ на методи теорії економічної ефективності (витрати, терміни, сервіс) і методи кваліметрії (якість, реклама, сукупність властивостей).

Галузеві показники конкурентних переваг регіону, формалізуються в економічні показники і поділяються на внутрішні і зовнішні.

Апостеріорний метод вважається більш точним, але має недоліки у прогнозуванні, оцінює «потребу на зовнішньому ринку конкретного виду національної продукції».

Методи дослідження конкурентоспроможності (зарубіжні і загальноекономічні) можна застосовувати при вивченні впливу конкурентних переваг на економічні об'єкти АПК.

Так І.Є. Журба вважає, що найбільш об'єктивним комплексним показником, що поєднує конкурентоспроможність товару, товаровиробника, галузеву конкурентоспроможність, є показник регіональної конкурентоспроможності, який дає змогу характеризувати становище регіону на національному, а країни – на світовому ринку [5, с.].

Аналізуючи методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності регіонів, І.Є. Журба зазначає, що:

- формування системи різнопланових показників, що всебічно відображає конкурентні переваги регіону, поєднані у загальний підсумковий індекс конкурентоспроможності шляхом ранжирування й експертних оцінок;

- виділення ключових показників конкурентоспроможності (якості і ціни продукції, інвестиційної привабливості і рівня життя населення) і розрахунок комплексного індексу на основі логічного їх об'єднання за характером впливу на конкурентоспроможність;

- виявлення характерних позицій регіонів залежно від їхнього становища в матрицях оцінки за характерними для конкурентоспроможності показниками [5].

Інтегральний рівень конкурентоспроможності регіону є відносним показником (коефіцієнтом), а отже, не повинен залежати від розмірів території або чисельності населення регіону.

Усі характерні ознаки конкурентоспроможності включаються в розрахунок інтегральних (зведених) значень з одиницями виміру, вираженими відносними величинами (на одну особу, темпом, часткою), а в деяких випадках, як виняток, більшими оцінками.

Індикатор темпу мало залежить від міжрегіональних розходжень у спеціалізації економіки регіонів. Адаже відомо, що регіони з незначними рівнями обсягів капіталовкладень на одну особу, валового регіонального продукту або рівня життя можуть навіть швидше нарощувати їхні обсяги. Тому індикатори об'єму на одну особу й темпи органічно доповнюють один одного, дозволяють шляхом їх інтеграції отримати дійсно комплексну оцінку стану конкурентоспроможності регіону.

Розглядати галузеві показники екстенсивних і інтенсивних конкурентних переваг окремого регіону у порівнянні з іншими регіонами України, доцільно використовувати метод групувань, застосовуючи у розрахунках показник середньої простої для оцінки середнього показника конкурентної переваги за ряд років (формула 1):

$$\bar{a}_j = \frac{\sum_{i=1}^n a_{ij}}{n}, \quad (1)$$

де: a_j – середнє арифметичне значення показника конкурентної переваги по j -ому регіону

a_{ij} – значення показника конкурентної переваги його року по j -ому регіону;

i – порядковий номер року;

j – порядковий номер регіону;

n – число років.

Галузеві показники конкурентних переваг отримують взаємопов'язану оцінку та інтерпретацію у моделях. За думкою Огнівцева С.Б та Сптіца С.О., під моделлю розуміють уявний образ об'єкту. «Моделювання – невід'ємна властивість людського мозку і людина моделювала з того моменту, як стала людиною ...» [146, с. 19].

Інше визначення моделі, яке пропонують автори, «модель – це формально логічний опис причинно-наслідкових взаємозв'язків в системі, при чітких і однозначно сформульованих аксіомах та гіпотезах про структуру та функціонування моделюючого об'єкту і його взаємозв'язках з навколишнім середовищем». Однією з функцій моделей по Огнівцеву С.Б. і Сптіцу С.О.: «... систематизація і структуризація даних, навчання практиків і вчених фахівців, інструмент доказів теорій і гіпотез ...» [1, с. 84].

У сільському господарстві України в теперішній час спостерігається зниження конкурентоспроможності виробництва та низький рівень використання конкурентних переваг. Це дозволяє визначити проблему необхідності розробки стратегії конкуренто-

спроможного галузевого розвитку як на рівні теоретичної, так і на рівні прикладної моделі [1, с. 92].

Стратегію регіонального галузевого розвитку важливо розробляти з урахуванням регіональної галузевої спеціалізації, в тому числі районів у регіоні, сформувавши при цьому основні державні галузеві програми. Регіональна галузева спеціалізація – фактор розміщення пріоритетних національних і регіональних галузевих інвестиційних проектів.

Цільовими показниками конкурентних переваг в оцінці регіональної стратегії АПК може бути посівна площа за видами рослинницьких культур, поголів'я за видами тварин, урожайність і продуктивність (тварин), на які впливає рівень культури землеробства та технології, інтенсифікація виробництва, інновації і модернізація засобів виробництва.

Пропонуємо застосовувати формулу середньозваженої для розрахунку рівня конкурентоспроможності галузевої стратегії регіону (формула 2)

$$CS_b = \sum_{i=1}^n p_i x b_i, \quad (2)$$

де: p_i – місце регіону в рейтингу за конкретним показником конкурентної переваги серед регіонів України;

b_i – ваговий коефіцієнт, що враховує міру ризику за показником конкурентної переваги регіону України;

i – порядковий номер галузевої конкурентної переваги;

n – кількість галузевих конкурентних переваг.

Відповідно ваговий коефіцієнт розраховується за формулою ймовірності виникнення події (формула 3):

$$b_i = \frac{P_i}{P}, \quad (3)$$

де: P – сума чисел місць.

При інтерпретації вагового коефіцієнту можна слідувати положенню, що вищий ранг, то менший ризик по конкурентній перевазі і, що менший ранг, то більший ризик по конкурентній перевазі.

Рівень конкурентоспроможності регіональної галузевої стратегії України можливо оцінити за показниками використання конкурентних переваг у вигляді матричної моделі. «Матрична модель» – мережа структурно-логічних взаємозв'язків конкретних цільових показників і об'єктів моделювання по елементам матриці в рамках предмета моделювання, що відображає поточний або перспективний «образ» ситуації.

Відповідно, агрегована матрична модель рівня конкурентоспроможності галузевої стратегії регіону в суб'єкті України порівняно з регіонами-конкурентами представлена у вигляді матриці (рис. 1).

Підбір показників конкурентних переваг регіону та їх кількість у суб'єкті України можуть змінюватись. У розрахунках можливо використовувати як показники природніх, так і штучно створених конкурентних переваг.

Матричні моделі у своїх дослідженнях розглядали Апишев А.А., Гапоненко А.В., які вони доповнювали «радарами конкурентоспроможності» за групами економічних показників при комбінації матричних і графічних методів «з розрахунками при проведенні оптимізаційних процедур на різних рівнях управління» [1, с. 58].

Апишев А.А. та Гапоненко А.В. застосовували три види матриць у дослідженнях конкурентоспроможності: трьохмірну матрицю факторного впливу, матрицю впливу факторів на переведення системи у новий стан, матрицю частоти переходів системи у новий стан під впливом різних факторів. Вони проводили свої дослідження відповідно до конкурентоспроможності підприємства, що зорієнтовані на лінійне програмування. Найбільш цікавою з трьох видів матриць є трьохмірна матриця

Регіони суб'єкта України	CS _a						IJ	CS _b
	ij	...	...	...	...	...		
R ₁	CS _{b1ij}	...	...	...	...	...	CS _{b1}	
...		...	...	...	...	...	...	
R _n						CS _{bn1j}	CS _{bn}	
Стратегія суб'єкта	CS _{bij}	...	...	...	...	CS _{blj}	CS _b	

Рис. 1. Агрегована матрична модель конкурентоспроможності галузевої стратегії суб'єкта України,

де: CS_b – рівень конкурентоспроможності стратегії суб'єкта;

CS_{bn} – рівень конкурентоспроможності стратегії n регіону;

R – регіон у суб'єкті України;

n – порядковий номер регіону у суб'єкті України;

i – порядковий номер виду галузевого виробництва у регіоні;

l – кількість галузевих виробництв у регіоні;

j – порядковий номер галузевої конкурентної переваги виробництва у регіоні;

J – кількість галузевих конкурентних переваг виробництва у регіоні.

факторного виміру, що представляє собою систему підприємства по конкретному підприємству у відповідності до показника конкурентоспроможності (формула 4, 5).

$$\begin{aligned} x_{11} + x_{12} + \dots + x_{1m} &\leq C_1 \\ x_{21} + x_{22} + \dots + x_{2m} &\leq C_2 \\ \dots &\dots \\ x_{n1} + x_{n2} + \dots + x_{nm} &\leq C_n \\ x_{ij} &> 0 \end{aligned} \quad (4)$$

Цільова функція:

$$Z_{\min(\max)} = \sum_{c,j} x_{ij}, \quad (5)$$

де: $x_{ij}(t)$ – елементи матриці, які необхідно оптимізувати

(привести до цільового значення), наприклад, у відношенні конкурентоспроможності підприємства витрати i -ої підсистеми з урахуванням впливу j -ого фактору у конкретний момент часу (може бути прибуток, ціна реалізації);

C_j^t – оптимальні (цільові) значення показників за підсистемами [1, с. 76].

Подібні моделі – частина як системного аналізу, так і системного планування (прогнозування). У рамках системного аналізу матричні моделі набувають ознаки аналітичних. Матричні аналітичні і прогнозні моделі з властивостями адитивних і мультиплікативних типів кінцевих факторних систем доцільно розглядати у рамках системного і комплексного підходів до дослідження економічних об'єктів в АПК з використанням, яке застосовується до класу детермінованих факторних систем, методів розширення і скорочення факторної системи.

Існує два типи матриць: внутрішні або національні (відносно місцевих регіонів-лідерів) і зовнішні або міжнародні (відносно розвинених країн-лідерів). Низькі значення показників можуть бути охарактеризовані, як «провали конкурентоспроможності» у матриці. У досліджуваній групі практично завжди існує регіон-лідер.

Він може бути замкнений у власних межах конкурентоспроможності і є «інноватором» у розвитку АПК. Інші регіони можуть копіювати його стратегію розвитку і бути «консерваторами», що переймають існуючі тенденції розвитку. Наявність значних розривів в оцінках між ними знижує конкуренцію в АПК. Закордонні виробники на вітчизняному ринку – технологічні лідери, які ініціюють конкурентні процеси на ринку.

Процес прийняття рішень за матрицями конкурентоспроможності стратегії (МКС) АПК може бути наступним:

1. Побудова галузевих МКС АПК (ідентифікація лідерів та аутсайдерів).

2. Розробка МКС АПК (інноваційних програм для лідерів і програм розвитку для регіонів-аутсайдерів).

3. Відбір напрямів розвитку та розрахунок обсягів фінансування.

4. Реалізація інноваційних програм для лідерів, інвестиційних програм – для аутсайдерів.

5. Щорічне планування МКС АПК і порівняння у часі, прийнятті рішень.

Таким чином, МКС АПК – елемент індикативного планування рівня конкурентоспроможності стратегії АПК регіонів, визначення перспективних (пріоритетних) напрямів розвитку АПК і створення «платформи для інновацій» – конкурентоспроможній галузі [3, с. 27].

Оцінити рівень конкурентоспроможності регіональної стратегії АПК можливо за допомогою індексу конкурентоспроможності стратегії, що розраховується, як частка від ділення індивідуальної оцінки стратегії конкретного регіону на показник оцінки стратегії АПК регіону-лідера (метод «Паттерн»).

Отже, можна використати шкалу градацію при оцінці індексів конкурентоспроможності стратегії АПК регіонів, що запропонована Є. Балацьким та А. Раповським: $I_{\text{comp}} \leq 33\%$ (низький), $33\% < I_{\text{comp}} \leq 66\%$ (середній), $I_{\text{comp}} > 66\%$ (високий).

Розрив рівня конкурентоспроможності стратегії АПК регіонів обумовлює необхідність коригування національних і регіональних програм розвитку АПК.

Регіон – це господарююча система, для якої характерні природно-економічні конкурентні переваги. Кожен регіон України має свої конкурентні переваги. До того ж у нинішніх умовах господарювання кожен регіон – це галузевий виробник, тому доцільно проводити їх сегментацію в межах конкурентних переваг, конкурентну сегментацію [5, с. 47].

Актуальність оцінки рівня конкурентоспроможності регіональної галузевої стратегії обґрунтовується розвитком серед суб'єктів України нового типу кластера – територіально-галузевого. Він являє собою структуру, що об'єднує підприємства однієї галузі за всіма етапами виробничого ланцюга. При їх створенні використовується галузева (технологічна) ознака інвестиційної привабливості, витратно-орієнтована (стратегічні інвестиції).

Галузеві кластери здатні швидко реалізовувати нововведення, об'єднуючи державну владу, бізнес, технології, сировинні ресурси, інтелектуальний та людський потенціал.

Особливість економіки України – наявність великих диверсифікованих галузей, що дозволяють використовувати всі переваги кластерних структур для нарощування конкурентних переваг галузей.

Метод розрахунку рівня галузевої диверсифікації, що передбачає отримання максимального значення коефіцієнту у разі рівних обсягів виробництва у кожному виді економічної діяльності, відповідає економічній суті показника, але не є раціональним. Адже при використанні такого підходу регіон з однаково низьким обсягом виробництва у всіх видах економічної діяльності буде мати максимальне значення коефіцієнту. Для уникнення

вищезазначеної ситуації коефіцієнт галузевої диверсифікації повинен враховувати також обсяги виробництва продукції кожного виду економічної діяльності.

Коефіцієнт галузевої диверсифікації пропонуємо розраховувати, як середнє арифметичне часток обсягу виробництва регіону за кожним видом економічної діяльності :

$$K_d = \frac{\sum_{n=1}^n \text{Ч}_n}{n}, \quad (6)$$

де: K_d – коефіцієнт галузевої диверсифікації регіону;

Ч_n – частка регіону у виробництві продукції n -го виду економічної діяльності;

n – кількість видів економічної діяльності.

На відміну від соціальної та інвестиційної, результати товарної конкурентоспроможності проявляються у короткостроковому періоді, тому їх варто враховувати у процесі оцінки.

Але зростання тенденцій регіоналізації (регіональної інтеграції) обґрунтовує необхідність визначення рівня конкурентоспроможності регіональної галузевої стратегії [4, с. 141].

В умовах сьогодення «рівень конкурентоспроможності регіональної галузевої стратегії» є недостатньо вивченим поняттям, що призводить до відсутності єдиної методики оцінки, комплексу показників та критеріїв, відсутності єдиних підходів у розробці типових управлінських рішень та заходів з підвищення поточного рівня регіональної продовольчої безпеки.

Рівень конкурентоспроможності регіональної галузевої стратегії розглядається, як створення умов на внутрішніх і зовнішніх ринках, рівень використання ресурсів. До конкурентних переваг, що впливають на рівень конкурентоспроможності регіональної галузевої стратегії в умовах гіперконкуренції, належать природні ресурси, інноваційні, інтелектуальні і інвестиційні ресурси, нарощування виробничого потенціалу на основі виробництв з високою доданою вартістю.

Висновки з проведеного дослідження. Для дослідження впливу конкурентних переваг на економічні об'єкти АПК найбільш пристосована група загальноекономічних методів, апріорних – з використанням показників ефективності системи управління і складанням матричної моделі оцінки

рівня конкурентоспроможності стратегії суб'єкту України, регіонів усередині нього.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Апишев А.А., Гапоненко А.В. Основы обеспечения конкурентоспособности предприятий: [монография] / А.А. Апишев, А.В. Гапоненко. – Краснодар: Издательство КубГТУ, 2003. – 128 с.
2. Васильева З.А. Иерархия понятий конкурентоспособности субъектов рынка/ З.А. Васильева // Маркетинг в России и за рубежом. – 2006. – № 2
3. Гельвановский М. Конкурентоспособность в микро-, мезо- и макроуровневом измерении / М. Гельвановский, В. Жуковская, И. Трофимова // Российский экономический журнал. 1998. – № 3. – С. 67-78.
4. Герасимчук З.В. Конкурентоспроможність регіону: теорія, методологія, практика: [монографія] / З. В. Герасимчук, Л. Л. Ковальська. – Луцьк: Надстрир'я, 2008. – 248 с.
5. Журба І.Є. Конкурентоспроможність регіону: суть, методи оцінки, сучасний стан // Економіка підприємства.– 2005.– №3.– С. 45–49.
6. Иванов Ю.Б., Орлов П.А., Иванова О.Ю. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток : [монографія] / Ю.Б. Иванов, П.А. Орлов, О.Ю. Иванова. – Х. : ІНЖЕК, 2008. – 352 с.

REFERENCES:

1. Apishev A.A., Gaponenko A.V. Osnovy obespecheniya konkurentosposobnosti predpriyatiy: [monografiya] / A.A. Apishev, A.V. Gaponenko. – Krasnodar: Izdatel'stvo KubGTU, 2003. – 128 s.
2. Vasil'eva Z.A. Ierarkhiya ponyatiy konkurentosposobnosti sub"ektov rynka/ Z.A. Vasil'eva // Marketing v Rossii i za rubezhom. – 2006. – № 2
3. Gel'vanovskiy M. Konkurentosposobnost' v miro-, mezo- i makrourovnevom izmerenii /M. Gel'vanovskiy, V. Zhukovskaya, I. Trofimova// Rossiyskiy ekonomicheskiy zhurnal. 1998. – № 3. – S. 67-78.
4. Herasymchuk Z.V. Konkurentospromozhnist rehionu: teoriia, metodolohiia, praktyka: [monohrafiia] / Z. V. Herasymchuk, L. L. Kovalska. – Lutsk: Nadstryr ya, 2008. – 248 s.
5. Zhurba I.Ye. Konkurentospromozhnist rehionu: sut, metody otsinky, suchasnyi stan // Ekonomika pidpriemstva.– 2005.– #3. – S. 45–49.
6. Ivanov Yu.B., Orlov P.A., Ivanova O.Yu. Konkurentni perevahy pidpriemstva: otsinka, formuvannia ta rozvytok : [monohrafiia] / Yu.B. Ivanov, P.A. Orlov, O.Yu. Ivanova. – Kh. : INZhEK, 2008. – 352 s.

Nechyporenko V.V.

Candidate of Agricultural Sciences,
Associate Professor
Sumy National Agrarian University

EXPLORATION OF THE INFLUENCE OF COMPETITIVE ADVANTAGES ON THE ECONOMIC OBJECTS OF THE AIC: METHODS AND MODELS

In the article some approaches of the authors to the notion of "competitive advantages" are noted. It is determined that competitive advantages can have different levels of hierarchy and belong to the product, enterprise, industry, the economy as a whole, be based on price and non-price factors, be long-term, medium-term and short-term, stable and unstable, unique and simulated.

The purpose of the article, which is to consider methods and models of research of the influence of competitive advantages on the economic objects of the AIC, is substantiated.

There are various research methods that involve the use of effective forms of mathematical-statistical analysis for a qualitative assessment of the competitiveness of regional systems.

Methods for studying competitiveness (foreign and general economic) are considered, which are applicable to studying the influence of competitive advantages on the economic objects of the agroindustrial complex.

Sectoral indicators of competitive advantages receive an interrelated assessment in the models.

The level of competitiveness of the regional industrial strategy of Ukraine can be estimated from the indicators of the use of competitive advantages in the form of a matrix model

It should also be noted that it is possible to assess the level of competitiveness of the regional strategy of the agroindustrial complex with the help of the competitiveness index of the strategy (the "Pattern" method).

Thus, to study the effect of competitive advantages on the economic objects of the agro-industrial complex, the group of general economic methods that are predicted – using indicators of the effectiveness of the management system and compiling a matrix model for assessing the level of competitiveness of the strategy of the subject of Ukraine, the regions within it, is most appropriate.